

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	15
----------------	----

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΟΙ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΣΣΩΝ

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΩΤΗ

Η δημοσιονομική πολιτική σταθεροποίησης στα πλαίσια

του κεϋνσιανού και του κλασικού υποδείγματος	19
1.1.1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις	19
1.1.2 Η κεϋνσιανή έναντι της κλασικής άποψης	20
Έλεγχος υποθέσεων	20
Διαφορές κεϋνσιανού και κλασικού υποδείγματος	22
1.1.3 Ο ρόλος του επιτοκίου	25
1.1.4 Η κεϋνσιανή ζήτηση χρήματος για κερδοσκοπία	29
1.1.5 Ο πληθωρισμός στα πλαίσια της κεϋνσιανής θεωρίας	31

ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Η δημοσιονομική πολιτική σταθεροποίησης χωρίς χρηματικό

και εξωτερικό τομέα	33
1.2.1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις	33
1.2.2 Η σταθεροποιητική δράση του Δημοσίου	35
Η ισορροπία στον ιδιωτικό τομέα	35
Η σταθεροποιητική παρέμβαση του κράτους	37
Διαγραμματική παρουσίαση	40
Σταθεροποίηση με τον αναλογικό φόρο εισοδήματος	42
Η σχέση μεταξύ φορολογικού συντελεστή και πολλαπλασιαστή ..	45

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΤΗ

Πρακτικές εφαρμογές της πολλαπλασιαστικής διαδικασίας στην ελληνική οικονομία	49
--	-----------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

**ΟΙ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ
ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΜΕ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ
ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΤΟΜΕΑ**

2.1 Η επίδραση του χρηματικού τομέα στη σταθεροποιητική δράση του Δημοσίου	53
2.2 Οι μέθοδοι χρηματοδότησης των δημόσιων δαπανών	56
2.2.1 Χρηματοδότηση με φορολογικά έσοδα	57
2.2.2 Χρηματοδότηση με δανεισμό από ιδιωτικούς φορείς	58
2.2.3 Χρηματοδότηση με την έκδοση νέου χρήματος	59
2.3 Η δημοσιονομική έναντι της νομισματικής πολιτικής	61
2.4 Η επίδραση του εξωτερικού τομέα στη σταθεροποιητική δράση του Δημοσίου	64
2.5 Αλληλεπιδράσεις της δημοσιονομικής πολιτικής	66
2.6 Δημοσιονομική πολιτική σταθεροποίησης και εμπορικό ισοζύγιο	70
2.7 Η δημοσιονομική πολιτική στο πλαίσιο εναλλακτικών υποδειγμάτων	72
2.7.1 Η θεωρία του σχετικού εισοδήματος	73
2.7.2 Η θεωρία του διαρκούς εισοδήματος	76
2.7.3 Λοιπές θεωρίες	81
2.8 Ελληνική οικονομία: Επιδράσεις νομισματικής και εξωτερικής οικονομικής πολιτικής στην αποτελεσματικότητα της δημοσιονομικής πολιτικής	83

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

**ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ ΚΑΙ Η ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ
ΤΗΣ ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

3.1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις	89
3.2 Επίπεδο τιμών, απασχόληση και δημοσιονομική πολιτική	92

3.2.1 Η σταθεροποίηση στα πλαίσια του κεϋνσιανού υποδείγματος	92
3.2.2 Κεϋνσιανό υπόδειγμα και καμπύλη Phillips	94
3.3 Έμμεσοι φόροι και σταθεροποιητική δράση του Δημοσίου	96
3.3.1 Τιμές παραγωγού και καταναλωτή	96
3.3.2 Εθνικολογιστικές προσαρμογές	97
3.3.3 Οι επιπτώσεις της έμμεσης φορολογίας	98
3.3.4 Αξιολόγηση της σταθεροποιητικής επίδρασης των έμμεσων φόρων	100
3.3.5 Η επίδραση των έμμεσων φόρων υπό συνθήκες χρηματικής αυταπάτης	102
3.3.6 Συνδυασμένη άσκηση δημοσιονομικής και εισοδηματικής πολιτικής	105
3.4 Η σταθεροποιητική δράση του Δημοσίου διαχρονικά	106
3.4.1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις	106
3.4.2 Οι δυναμικοί πολλαπλασιαστές των δημόσιων δαπανών	107
3.5 Η χρονική διάσταση των πολλαπλασιαστών στην Ελλάδα	111
3.5.1 Τα υπάρχοντα στατιστικά στοιχεία και η ερμηνεία τους	111
3.5.2 Η περιγραφή του υποδείγματος	114
3.5.3 Η εκτίμηση της διαχρονικής επίδρασης των δημόσιων δαπανών στην Ελλάδα	116

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΜΟΡΦΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

4.1 Δημοσιονομική πολιτική και χρονικές υστερήσεις	123
4.2 Η έννοια της αυτόματης σταθεροποιητικής επίδρασης	125
4.2.1 Η αυτόματη σταθεροποιητική επίδραση των φόρων	125
4.2.2 Η αυτόματη σταθεροποιητική επίδραση των δημόσιων δαπανών	128
4.2.3 Η αυτόματη σταθεροποιητική επίδραση του ισοσκελισμένου προϋπολογισμού	130
4.3 Εκτίμηση της αυτόματης σταθεροποιητικής επίδρασης	131
4.4 Η εισοδηματική ελαστικότητα των φορολογικών εσόδων ως προσδιοριστικός παράγοντας της αυτόματης σταθεροποιητικής επίδρασης των φόρων	134

4.5 Αξιολόγηση της αυτόματης σταθεροποιητικής επίδρασης των φόρων	136
4.6 Συνολική εκτίμηση της δημοσιονομικής πολιτικής	137
4.7 Δημοσιονομική πολιτική και προϋπολογισμός	139
4.7.1 Σχέση μεταξύ ελλείμματος (πλεονάσματος) και δημοσιονομικής πολιτικής	139
4.7.2 Προϋπολογισμός πλήρους απασχόλησης	141
4.8 Είδη προϋπολογισμού	144
4.8.1 Κριτήρια επιλογής των δημοσιονομικών μέσων	144
4.8.2 Μέθοδοι εναρμόνισης των στόχων της σταθεροποίησης και της άριστης κατανομής των πόρων	146
Ολικά ισοσκελισμένος προϋπολογισμός	146
Οριακά ισοσκελισμένος προϋπολογισμός	147
Κυκλικά ισοσκελισμένος προϋπολογισμός	148
Προϋπολογισμός ισοσκελισμένος στο επίπεδο πλήρους απασχόλησης	149
4.8.3 Προβλήματα εναρμόνισης πολλών στόχων	151
Οικονομική ανάπτυξη	151
Αναδιανομή εισοδήματος	152
4.9 Δημοσιονομική απορρόφηση και δημοσιονομικό μέρισμα	154
4.9.1 Δημοσιονομική απορρόφηση	154
4.9.2 Δημοσιονομικό μέρισμα	156
4.10 Διαχωρισμός της ενεργητικής δημοσιονομικής πολιτικής από την παθητική	157
4.10.1 Γενικά	157
4.10.2 Εκτίμηση της ενεργητικής και αυτόματης δημοσιονομικής πολιτικής στην Ελλάδα	159
4.10.3 Διαχωρισμός των ενεργητικών από τις αυτόματες επιδράσεις του προϋπολογισμού στην Ελλάδα	160
4.10.4 Εκτίμηση του συντελεστή της αυτόματης σταθεροποιητικής επίδρασης των άμεσων φόρων στην Ελλάδα	162

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Η ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΝΟΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

5.1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις	163
---	-----

5.2 Το θεώρημα της ισοδυναμίας και οι επιπτώσεις του	164
5.3 Κρατικά ελλείμματα και επιτόκια στο διεθνές περιβάλλον	166
5.3.1 Γενικά	166
5.3.2 Τα αίτια των κρατικών ελλειμμάτων	166
Οι δεοντολογικές απόψεις επί των δημοσιονομικών ελλειμμάτων	167
Οι θετικές απόψεις επί των δημοσιονομικών ελλειμμάτων	171
5.4 Οι συνέπειες των κρατικών ελλειμμάτων	174
5.4.1 Η ρικαρντιανή ισοδυναμία	174
5.4.2 Η νεοκλασική άποψη	176
5.4.3 Η κεϋνσιανή άποψη	180
5.4.4 Προβλήματα ορισμού του ελλείμματος	181
5.5 Η δημοσιονομική πολιτική στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης	183
5.5.1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις	183
5.5.2 Οι περιορισμοί της δημοσιονομικής πολιτικής	184
Έμμεση ανάληψη του κόστους δανεισμού – Επιτόκια	186
Έμμεση ανάληψη του κόστους δανεισμού – Νομισματική πολιτική	188
Άμεση ανάληψη του κόστους δανεισμού	189
5.6 Δημοσιονομική διαχείριση ομοσπονδιακού τύπου	190
5.7 Συμπεράσματα για την Ελλάδα	191
5.8 Τα κρατικά ελλείμματα στην Ελλάδα και οι θετικές θεωρίες ..	195
5.8.1 Γενικές παρατηρήσεις	195
5.8.2 Οι επιπτώσεις της πολιτικής και των εκλογικών κύκλων επί των κρατικών ελλειμμάτων	198

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΕΓΕΘΥΝΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Η ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΕΓΕΘΥΝΣΗΣ

ΣΤΙΣ ΑΝΑΠΤΥΓΜΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ

6.1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις	203
---	-----

6.2 Το υπόδειγμα των Harrod-Domar	204
6.2.1 Η θεωρητική θεμελίωση του υποδείγματος	204
6.2.2 Συνθήκες ισόρροπης μεγέθυνσης	207
6.2.3 Κρατική παρέμβαση για την αποκατάσταση ισορροπίας	209
6.2.4 Εκτίμηση των επιπτώσεων της δημοσιονομικής πολιτικής	211
6.2.5 Πολιτική του ισοσκελισμένου προϋπολογισμού	214
6.2.6 Αξιολόγηση του υποδείγματος Harrod-Domar	216
6.2.7 Η μετάβαση από το υπόδειγμα Harrod-Domar στο νεοκλασικό υπόδειγμα	218
6.3 Το νεοκλασικό υπόδειγμα	220
6.3.1 Η θεωρητική θεμελίωση του υποδείγματος	220
6.3.2 Συνθήκες ισορροπίας	222
6.3.3 Διαγραμματική απεικόνιση των συνθηκών ισορροπίας	224
6.3.4 Οι επιπτώσεις της δημοσιονομικής πολιτικής	228
6.3.5 Κριτική θεώρηση της νεοκλασικής άποψης	230
6.4 Λοιπά υποδείγματα μεγέθυνσης	232
6.4.1 Το νεο-κεϋνσιανό υπόδειγμα των Robinson (1956) και Kaldor (1957)	232
6.4.2 Το νομισματικό υπόδειγμα του Tobin (1955)	233
6.4.3 Το υπόδειγμα του πολλαπλασιαστή-επιταχυντή του Samuelson (1939)	234
6.4.4 Το υπόδειγμα της ενδογενούς μεγέθυνσης	237
6.5 Πρακτικές εφαρμογές της δημοσιονομικής πολιτικής μεγέθυνσης στην Ελλάδα	239
6.5.1 Αξιολόγηση στοιχείων	239
6.5.2 Διορθωτικές παρεμβάσεις με μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής	242
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	245